låt den rätta komma in

by John Ajvide Lindqvist · Language: SV

Summary by booksummaryai.com — https://booksummaryai.com/country/sv/l-t-den-r-tta-komma-in

Overview

I "Låt den rätta komma in" möter vi den tolvårige Oskar, en mobbad och ensam pojke som bor i Stockholmsförorten Blackeberg under tidigt 1980-tal. Oskars tillvaro präglas av en mörk fantasi där han hämnas på sina plågoandar, ofta med en kniv i hand, och en djup längtan efter vänskap. Hans liv förändras radikalt när den mystiska Eli flyttar in i lägenheten bredvid. Eli är också tolv år, men med en hemlighet: hon är en vampyr som har varit tolv år länge, och hon behöver blod för att överleva.

Boken utforskar den ovanliga vänskapen och kärleken som spirar mellan Oskar och Eli, en relation som är både öm och djupt störd av Elis natur. Samtidigt som deras band fördjupas, drabbas Blackeberg av en serie brutala mord där offren tappas på blod. Polisen famlar i mörkret, medan Oskar och Eli navigerar sina egna mörka världar. Romanen är en rå och gripande berättelse om utanförskap, överlevnad, första kärlek och den tunna gränsen mellan mänsklighet och monster, allt inbäddat i en realistisk och melankolisk skildring av förortslivet.

Key Takeaways

- Vänskap kan uppstå under de mest osannolika omständigheter och överbrygga djupa klyftor.
- Ensamhet och mobbning kan driva människor till extrema fantasier och handlingar.
- Kärlek kan vara en kraftfull drivkraft, även när den är förknippad med mörker och våld.
- Monster är inte alltid vad de verkar vara, och mänskligheten kan finnas i oväntade former.
- Överlevnad kommer ofta med ett högt pris och kräver svåra val.
- Barndomens oskuld kan korrumperas av omvärldens grymhet och personliga trauman.

Chapter Summaries

Kapitel 1-3: Ensamhet och ett nytt möte i Blackeberg

Oskar, en tolvårig pojke i Blackeberg, Stockholm, lever ett ensamt liv präglat av mobbning i skolan och en frånvarande far. Han fantiserar om hämnd och samlar på tidningsurklipp om mord. En kall kväll i oktober flyttar en ny familj in i lägenheten bredvid. Oskar observerar en blek, tystlåten flicka, Eli, som verkar vara i hans egen ålder, tillsammans med en äldre man. De möts för första gången vid klätterställningen på gården, där Eli verkar frysa trots den milda höstkvällen. Oskar känner en omedelbar dragningskraft till den mystiska flickan.

Kapitel 4-7: Hemligheter och de första morden

Oskar och Eli börjar kommunicera via morsekod genom väggen, en hemlig kanal som fördjupar deras band. Eli är hemlighetsfull om sitt förflutna och sin natur, och Oskar märker att hon aldrig äter vanlig mat. Samtidigt skakas Blackeberg av en serie brutala mord. Jocke, en lokal alkoholist, blir det första offret, funnen dränerad på blod. Polisen står handfallen. Oskar blir alltmer fascinerad av Eli, som verkar vara medveten om de mörka händelserna men vägrar att avslöja något. Deras vänskap utvecklas i skuggan av den växande oron i förorten.

Kapitel 8-12: Håkans misslyckande och Elis första jakt

Eli avslöjar för Oskar att hon behöver blod för att överleva, en sanning som skrämmer men också drar honom närmare. Håkan, den äldre mannen som bor med Eli, är hennes "försörjare" och har i åratal skaffat blod åt henne. Under ett misslyckat försök att dränera en man i en tunnel blir Håkan svårt skadad och får syra i ansiktet. Oförmögen att fortsätta försörja Eli, tvingas hon själv ge sig ut på jakt. Hon attackerar en man i en tunnel och dricker hans blod. Oskar och Eli delar nu en mörk hemlighet, vilket cementerar deras ovanliga vänskap.

Kapitel 13-17: Håkans slut och sanningen om Eli

Håkan, svårt bränd och vanställd efter syraattacken, ligger för döden på sjukhus. Han ber Eli att avsluta hans lidande. Eli smyger in på sjukhuset, klipper av hans hals och dricker hans blod, en handling av barmhärtighet och överlevnad. Oskar, som har sett Eli klättra uppför husväggar och märkt hennes ovanliga styrka, börjar misstänka att hon inte är en vanlig människa. Eli bekräftar hans misstankar och avslöjar att hon är en vampyr, en varelse som har levt i århundraden. Denna sanning skakar Oskar men drar honom också djupare in i Elis värld.

Kapitel 18-22: Kärlek, ålder och en mörk bekännelse

Oskar och Eli utvecklar en djupare, nästan romantisk, relation. De tillbringar nätterna tillsammans, delar hemligheter och tröstar varandra. Eli berättar mer om sitt liv som vampyr, sin verkliga ålder och den eviga ensamhet som följer med odödligheten. Hon avslöjar också en smärtsam sanning: hon är inte en flicka, men inte heller en pojke, utan en kastrerad pojke som förvandlades till vampyr för länge sedan. Denna bekännelse är en chock för Oskar, men hans kärlek och acceptans för Eli växer, trots och kanske på grund av hennes unika natur.

Kapitel 23-27: Mobbningens återkomst och nya offer

Oskar fortsätter att vara ett offer för mobbning i skolan, särskilt från Jimmy och hans äldre bror Jocke. Han drömmer om att hämnas, inspirerad av Elis styrka. Samtidigt fortsätter Eli att jaga i Blackeberg för att stilla sin törst. Hon attackerar Lacke, en annan lokal alkoholist, och dricker hans blod. Lackes katt, Jansson, blir en oväntad och skrämmande vittne till händelsen. Polisen är fortfarande utan spår, och invånarna i Blackeberg lever i rädsla. Oskar känner sig kluven mellan sin vardag och den mörka värld han delar med Eli.

Kapitel 28-32: Eli ingriper och Virginias öde

Eli ingriper för att skydda Oskar från mobbarna. Hon skrämmer dem med sin övernaturliga styrka och snabbhet, vilket ger Oskar en känsla av makt och trygghet han aldrig tidigare upplevt. Samtidigt upptäcker Virginia, en granne till Lacke, hans dränerade kropp. När hon undersöker platsen blir hon själv attackerad av Eli. Virginia överlever attacken, men blir biten och smittad. Hon börjar känna en obehaglig förändring inom sig, en växande känslighet för ljus och en underlig törst. Hennes liv tar en mörk vändning.

Kapitel 33-37: Virginias förvandling och Elis flykt

Virginia genomgår en plågsam förvandling till vampyr. Hon blir extremt ljuskänslig och utvecklar en intensiv törst efter blod. Hon försöker attackera sin pojkvän, Jocke (Lackes vän), men misslyckas. Hennes konstiga beteende leder till att hon blir inlagd på sjukhus. Där, under ett försök att fly, utsätts hon för solljus och bränns svårt. Hennes förvandling är nu uppenbar för omvärlden. Eli, vars existens hotas av uppmärksamheten kring Virginia, tvingas fly från Blackeberg för att undvika att bli upptäckt av polisen.

Kapitel 38-42: Oskar lämnas ensam igen

Eli lämnar Blackeberg, vilket krossar Oskars hjärta. Han är förkrossad över att förlora sin enda vän och den första person han någonsin känt en djup koppling till. Utan Eli återgår Oskar till sin ensamhet och den ständiga mobbningen i skolan. Han känner sig tom och sårbar, och hans fantasier om hämnd blir mer intensiva men också mer hopplösa utan Elis närvaro. Han saknar den trygghet och det mörka sällskap som Eli erbjöd, och hans liv känns återigen meningslöst och fyllt av rädsla.

Kapitel 43-47: Den sista konfrontationen och en ny början

Oskar blir brutalt attackerad av Jimmy och hans gäng vid simhallen. De håller ner honom under vattnet och försöker dränka honom. I sista stund dyker Eli upp. Hon räddar Oskar genom att brutalt döda mobbarna, en våldsam och blodig uppvisning av hennes vampyrkrafter. Oskar och Eli återförenas och lämnar Blackeberg tillsammans. Boken slutar med att Oskar sitter på ett tåg, med Eli i en kista bredvid sig, på väg mot en okänd framtid. Eli är nu Oskars ständiga beskyddare, och deras mörka, eviga vänskap har förseglats.

Themes

- Ensamhet
- Utanförskap
- Kärlek
- Överlevnad
- Mörker
- Våld

Frequently Asked Questions

What is låt den rätta komma in about?

"Låt den rätta komma in" handlar om den tolvårige, mobbade Oskar i 80-talets Blackeberg som blir vän med den mystiska Eli, en vampyr. Boken utforskar deras ovanliga vänskap, Oskars längtan efter hämnd, Elis behov av blod, och hur deras liv flätas samman i en berättelse om utanförskap, kärlek och överlevnad i en mörk förortsmiljö.

Is låt den rätta komma in worth reading?

Ja, "Låt den rätta komma in" anses vara en modern skräckklassiker och är definitivt värd att läsa. Den är en djupt gripande och originell berättelse som kombinerar rå realism med övernaturlig skräck. Boken erbjuder komplexa karaktärer, en stark atmosfär och utforskar teman som ensamhet, mobbning och första kärlek på ett unikt sätt. Den har hyllats för sin förmåga att beröra och skrämma samtidigt.

How does låt den rätta komma in end?

Spoiler: Boken slutar med att Oskar och Eli flyr Blackeberg tillsammans. Efter att Oskar lockats till ett badhus av sina mobbare för att dränkas, anländer Eli och räddar honom genom att brutalt döda mobbarna. Oskar lämnar sedan sitt gamla liv bakom sig och reser med Eli, som ligger gömd i en stor kista, med tåg mot en okänd framtid. Deras gemensamma resa symboliserar en fortsättning på deras mörka men oskiljaktiga band.

Who should read låt den rätta komma in?

Denna bok rekommenderas för läsare som uppskattar mörk och atmosfärisk skräck med djupgående karaktärsutveckling. Den passar även dem som gillar berättelser om utanförskap, ovanliga vänskapsband och första kärlek, även om den innehåller grafiskt våld och mörka teman. Läsare som söker en annorlunda vampyrberättelse bortom de typiska klichéerna kommer att uppskatta den.

How long does it take to read låt den rätta komma in?

Att läsa "Låt den rätta komma in" tar i genomsnitt cirka 6 till 7 timmar. Detta baseras på en genomsnittlig läshastighet på cirka 250 ord per minut och bokens längd på ungefär 100 000 ord.

Best Quotes

“Oskar, jag är inte en flicka.”

Denna replik yttras av Eli till Oskar och är en tidig antydan om Elis komplexa identitet. Den utmanar Oskars uppfattning om Eli som en vanlig flicka och sätter tonen för avslöjandet av Elis sanna natur och historia som en kastrerad pojke.

“Jag är tolv. Men jag har varit tolv länge.”

Eli säger detta till Oskar och avslöjar sin ålder och sitt odödliga tillstånd. Det är en hjärtskärande insikt om Elis eviga barndom och ensamhet, och en central del av vampyrkonceptet i boken som skiljer Eli från andra barn.

“Låt den rätte komma in.”

Titeln på boken och en replik som Eli yttrar. Den refererar till vampyrmyten om att en vampyr måste bjudas in. Det symboliserar också Oskars emotionella inbjudan till Eli i sitt liv, en acceptans av det okända och annorlunda.

“Du måste bjuda in mig.”

Eli förklarar för Oskar den grundläggande vampyrregeln om inbjudan. Denna replik understryker Elis sårbarhet och beroende av mänsklig acceptans, och skapar en känsla av mystik och fara kring deras relation.

“Jag är ingen människa.”

Eli säger detta till Oskar, vilket tydligt definierar Elis existens. Repliken belyser Elis utanförskap och den grundläggande skillnaden mellan dem, samtidigt som den förstärker temat om identitet och att inte passa in.

“Jag är inte en pojke.”

Denna replik är en del av det fullständiga avslöjandet av Elis bakgrund som en kastrerad pojke. Den är avgörande för att förstå Elis könsidentitet och det lidande som präglat hens århundraden långa existens.

“Det är inte så lätt att vara död.”

Eli uttrycker här sin syn på sitt odödliga tillstånd. Det är en melankolisk kommentar som visar att Elis existens som vampyr inte är glamorös, utan snarare en börda fylld av ensamhet och ständigt lidande.

“Blod är liv.”

En fundamental sanning för Eli, som förklarar sitt behov av blod för Oskar. Denna korta men kraftfulla fras sammanfattar Elis existens och den brutala verklighet som driver hens handlingar.

“Det är inte jag som är konstig.”

Oskars inre tanke eller uttalande, som speglar hans känsla av att vara missförstådd och mobbad. Denna replik belyser Oskars ensamhet och hans önskan att passa in, samtidigt som han känner sig annorlunda.

“Jag är inte en vampyr. Jag är bara en som måste ha blod.”

Eli nyanserar sin identitet för Oskar. Denna replik visar att Eli inte ser sig själv som en mytologisk varelse, utan snarare som någon med ett medicinskt eller existentiellt tillstånd, vilket gör

karaktären mer mänsklig och komplex.

“Det är inte synd om mig.”

Eli yttrar detta i ett ögonblick av stolthet eller stoicism. Repliken understryker Elis självständighet och vägran att ses som ett offer, trots de svårigheter och det lidande som hens existens innebär.

“Jag är inte rädd för dig.”

Oskar säger detta till Eli, vilket markerar en vändpunkt i deras relation. Det visar Oskars mod och acceptans av Elis sanna natur, och cementerar deras unika och starka band bortom rädsla och fördomar.

“Vi är lika.”

Eli säger detta till Oskar, vilket är en central insikt i deras vänskap. Båda är ensamma, utanförstående och bär på en mörk sida. Repliken bekräftar deras djupa koppling och förståelse för varandra.

“Jag vill vara med dig.”

Oskars uppriktiga önskan till Eli, som uttrycker hans djupa längtan efter sällskap och acceptans. Denna replik visar hur Eli har blivit den viktigaste personen i Oskars liv och hans vilja att följa Eli.

“Det är inte du som är monstret.”

Oskar tröstar Eli med dessa ord. Det är en kraftfull bekräftelse på Oskars ovillkorliga kärlek och acceptans, där han ser bortom Elis handlingar och erkänner den ensamma och lidande varelsen under ytan.

Questions & Answers

Vad handlar "Låt den rätte komma in" om i stora drag?

Boken handlar om den tolvårige mobbade Oskar som bor i Blackeberg på 80-talet. Han blir vän med Eli, en mystisk tolvåring som flyttar in i grannlägenheten. Eli visar sig vara en vampyr, och deras vänskap utvecklas mot en bakgrund av ensamhet, utanförskap och våld. Boken utforskar teman som kärlek, identitet och vad det innebär att vara människa – eller inte.

Vad betyder bokens titel, "Låt den rätte komma in"?

Titeln syftar på en klassisk vampyrmyt: en vampyr kan inte komma in i ett hem utan att först bli inbjuden av den som bor där. I boken får det en dubbel betydelse. Det handlar om att bjuda in Eli fysiskt, men också om att Oskar öppnar upp sig känslomässigt för Eli, och vice versa. Det symboliserar att släppa in någon i sitt liv, trots deras mörka sidor.

Vem är Eli och vad är hens hemlighet?

Eli är en mystisk tolvåring som flyttar in bredvid Oskar. Eli är en vampyr som har varit tolv år gammal i århundraden och behöver dricka blod för att överleva. Eli föddes som en pojke men kastrerades för länge sedan, vilket gör att Eli varken identifierar sig som pojke eller flicka. Denna dubbla identitet är central för karaktären.

Hur utvecklas relationen mellan Oskar och Eli?

Deras relation börjar som en försiktig vänskap, byggd på gemensam ensamhet och utanförskap. Oskar fascineras av Eli, och Eli ser en själsfrände i Oskar. De blir varandras trygghet och stöd. Trots Elis mörka natur och Oskars egna våldsamma fantasier, utvecklas en djup och osjälvisk kärlek som överskrider konventionella gränser.

Varför är Eli beroende av Håkan i början av boken?

Håkan är Elis mänskliga medhjälpare som förser Eli med blod. Eli är för svag och sårbar för att jaga själv i början av boken, och Håkan fungerar som en beskyddare och försörjare. Håkan har en djup, om än pervers, kärlek till Eli och är villig att offra allt för att hålla Eli vid liv.

Vad händer med Håkan och hur påverkar det Eli?

Spoiler: Håkan misslyckas med att skaffa blod och blir upptäckt. För att skydda Eli häller han syra i ansiktet på sig själv för att bli oigenkännlig och dölja Elis existens. Han hamnar på sjukhus, där Eli senare besöker honom för att dricka hans blod och därmed avsluta hans lidande. Detta tvingar Eli att börja jaga själv, vilket är en stor omställning.

Vilka teman utforskar John Ajvide Lindqvist i boken?

Boken utforskar teman som ensamhet, utanförskap, mobbning, kärlek, identitet, gott och ont, och gränsen mellan mänskligt och omänskligt. Den undersöker hur människor hanterar sin egen mörka sida och hur en osannolik vänskap kan blomstra i en hård och kall värld, samt hur man hittar sin plats när man inte passar in.

Hur hanterar Oskar sin egen aggressivitet och våldsamma fantasier?

Oskar är en mobbad pojke som fantiserar om att hämnas på sina plågoandar. Han samlar på tidningsurklipp om mord och övar knivstick på träd. Eli uppmuntrar inte hans våldsamma tendenser men förstår dem, och Elis närvaro ger Oskar en känsla av styrka och acceptans. I slutet av boken kanaliseras hans våldsamhet till att skydda Eli.

Vad är den symboliska betydelsen av simhallsscenen i slutet?

Spoiler: Simhallsscenen är klimaxet där Oskar blir attackerad av mobbarna. Eli räddar honom genom att brutalt döda mobbarna. Scenen symboliserar Elis fullständiga acceptans av Oskar och viljan att skydda honom till varje pris. Det är en blodig bekräftelse på deras band och Oskars befrielse från sina plågoandar, men också en påminnelse om Elis våldsamma natur.

Hur skiljer sig Elis vampyrism från traditionella vampyrmyter?

Eli är en vampyr men avviker från många traditionella myter. Eli är inte odödlig i den meningen att hen kan dödas, men åldras inte. Eli kan inte komma in utan inbjudan och är känslig för solljus, men saknar huggtänder och förvandlas inte till fladdermöss. Elis tillstånd är mer en sjukdom eller ett tillstånd av evig barndom, snarare än en övernaturlig ondska.

Vad kan läsare lära sig om ensamhet och vänskap från boken?

Boken visar hur djup ensamhet kan driva människor till extrema handlingar, men också hur den kan skapa oväntade och starka band. Oskar och Eli finner tröst och förståelse hos varandra, trots – eller kanske just på grund av – deras unika omständigheter. Den lär oss att sann vänskap kan överskrida sociala normer och yttre omständigheter.

Hur porträtteras vuxenvärlden i "Låt den rätte komma in"?

Vuxenvärlden i boken är ofta frånvarande, inkompetent eller likgiltig. Oskars föräldrar är skilda och upptagna med sina egna liv, vilket lämnar Oskar ensam och oövervakad. De vuxna misslyckas med att skydda barnen från mobbning och våld, vilket tvingar barnen att hantera sina problem själva, ofta med brutala konsekvenser.

Vilken roll spelar platsen, Blackeberg, i berättelsen?

Blackeberg, en förort till Stockholm på 1980-talet, är en viktig del av atmosfären. Det är en grå, trist och något isolerad miljö som förstärker känslan av ensamhet och utanförskap. Den alldagliga, realistiska miljön kontrasterar skarpt mot det övernaturliga och våldsamma som utspelar sig, vilket gör det hela mer skrämmande och trovärdigt.

Hur hanterar Eli sin egen existens och sitt behov av blod?

Eli är plågad av sin existens och det ständiga behovet av blod. Hen ser det som en förbannelse och önskar ibland att hen kunde dö. Eli känner skuld och skam över att behöva döda för att överleva, men accepterar det som en nödvändighet. Elis syn på sig själv är komplex, präglad av århundraden av lidande och ensamhet.

Spoiler: Vad händer med Oskar och Eli efter simhallsscenen?

Spoiler: Efter simhallsscenen lämnar Oskar Blackeberg. Eli följer med honom, resande i en kista som Oskar drar med sig på ett tåg. Boken slutar med att Oskar sitter på tåget och hör ett svagt knackande från kistan, vilket indikerar att Eli är där. Det antyder en framtid där de två fortsätter sin osannolika gemenskap, med Oskar som Elis nya beskyddare och följeslagare.